

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tyrocinium Artis Oratoriæ Sacræ Et Profanæ

Moine, Joseph

Solodori, 1714

14. De Amplificatione per Locos Rhetoricos & Figuras.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68834)

Quæ partim jam exposita sunt c. 3. de Partium Enumeratione, à n. 15. & c. 9. n. 6. partim mox & ulterius l. 3. c. 3. cum de dilata-
tione propositionis in periodo agetur, elucida-
buntur.

CAPUT XIV.

De Amplificatione per locos Rhetoricos & Figuras.

I. **Q**ua ratione partes argumentationum dilatantur? Resp. Quando non agitur de sola explicatione fusiore alicujus propositionis, sed de rebus ipsis, ac nominatim de argumentis, hæc dixi initio dilatanda esse per Argumentationes; istarum verò singulas successivè partes necessarias per modos amplificandi. Itaque fieri hoc potest nunc per Locos oratorios Figuris exornatos; aliquando per solas Figuras; aliàs per modos alios dilatandi hîc subsequentes.

Loci Rhet.
aptiores.

II. Quinam Loci Rhetorici ad hoc sunt aptiores? Resp. Definitiones conglobatæ, seu plures ejusdem rei descriptiones simul positæ, Causæ, Effecta, Antecedentia, Consequentia, Genus, Forma, Similitudo, Contraria, Comparatio, S. Scriptura, SS. Patres, Historiæ, Apologi, Parabolæ, Adagia, Eruditio, maximè verò Adjuncta & Enumeratio partium, cum aliis plerisque. Modum dilatan-

dilatandi per Locos oratorios exemplis declarat Candidatus Rhet. Progymn. 4. de Amplif. sect. 3. ad quem, utpote cuius obvium, te remitto; neque enim opus arbitrator, novis exemplis, per singulos Locos oratorios ductis, hunc librum frustra densiorem reddere.

III. Quomodo Amplificatio fit per Figuras? Resp. Etiam in hoc te manuducet modo laudatus liber, ex cuius exemplis l. c. sect. 2. c. 2. allatis, facile disces reliquas figuras, quas ipse præterit, eodem modo impendere. Quia tamen ibi non docet argumentationes argumentorum dilatare (quavis ea, quæ affert, etiam his congruant) unicam dilatationem talem exempli causâ mox proponam.

IV. Quomodo supra dictum argumentationis exemplum potest dilatari per Locos oratorios & Figuras? Resp. Ad probandam hanc Propositionem: *Qui sæpe relabitur in peccata mort. aliquando inopinatè non surget*; attuli pro primo argumento: *Quò frequentiores sunt lapsus, eò gravius Deus irritatur*, hanc argumentationem: *Cùm Deus quolibet peccato irritetur, tantò magis irritabitur, quantò infidelitas gratiæ exhibita fuit major. Tantò hæc est major, quantò frequentior. Igitur quantò infidelitas Gratiæ exhibita frequentior fuit, tantò magis Deus irritabitur.* Major propositio habet duas partes; *Deus quolibet peccato irritatur. Et: magis irritatur à majore infidelitate*

Figuræ.

Paradigma.

litate

litate Gratia exhibita. Sic jam dilatatur. *Majoris I pars.* Infinite aduersum nos misericors Deus, non contentus innumerabilibus & maximis donis, quibus nos antehac cumulavit, imensa etiam in futurum nobis destinat; ad ea possidenda suavissime invitatur, quin & aliis beneficiis nolentes illam felicissimam possessionem adire, quodammodo sollicitatur, & amica hujusmodi vi, propè dixerim, compellit intrare. Hæc beneficia, siue concedentis dignitas, siue indignitas accipientis spectetur, cum in se omnia sint præstantissima, tamen, quod inter illa præcipuum à nobis æstimari meretur, illud est, quod fragilitatis nostræ misertus ita promittat, ut securos de accipiendo reddat, ita invitet ac urgeat, ut necessaria ad propositum bonum obtinendum media quam largissime suppeditet, gratias videlicet innumeras, quibus simul incitemur, simul adjuvemur. Pro ista munificentia quid vicissim à nobis exigit? quid exspectat? Ut difficillimarum quarumcunque virtutum exercitio gratum summo benefactori animum exhibeamus? Non tantum expetit: quamvis, si majora etiam postularet, nihil beneficiorum meritis majus nobis imponeret. An ut ab omni rerum terrenarum amore abstracti animum ipsi soli affigamus; corpus, facultates, & bona omnia, ab ipso profecta, in gratitudinis signum imolemus? jam acceptis

ceptis, & spebus in futurum cæteris spoliandi, si secus fecerimus? Quid etiam hoc æquius & exposceret ipse, & nos tantis muneribus obstrictissimi ultro præstare deberemus? Verùm non hucusque gratitudinis vices benignissimus bonorum Largitor extensas voluit. Audite, quàm facile aliquid desideret. Possérne minus aliquid petere, quàm ne concessis Gratiis in ipsius contumeliam abutamur, ut in mandatorum, in se planè æquorum, & per ipsius auxilia observatu facilius custodiâ nostram ipsi fidelitatem pro nostra suprema felicitate, inde nascitura, demonstramus? Jam si debitorum & Benefactoris immemores, donis in contemptum largientis abutamur; si mandatorum sanctissimorum impudenti transgressione nos infideles exhibeamus; quis dubitet, quin tanta indignitate graviter commoveatur atque irritetur? *Majoris 2. pars.* Atverò si ratione duce ipsimet, qui delinquimus, meritò censemus, indignissimè fieri, ut tantus benefactor vel levi aliqua ingratitude aut infidelitate offendatur, quid erit, vel nobis arbitris, si gravissimè lædere, si perditè infideles eidem esse non dubitemus? an non graviùs idcirco irritandum judicabimus? *Minor.* Quò majora sunt nomina, quibus alteri obligamur, eò acerbior quævis offensa jure habetur. Læditur profusus benefactor unica etiam infidelita-

te , tametsi minimè gravi , si ab ingrato cli-
ente proficiscatur. Graviùs alterâ movetur,
eâmque vel ideo , quòd sit iterata , fert
indigniùs. Quid si infidelitas sæpius recur-
rat ? quid si contemptus centies repetatur ?
quid si peccantis injuriæ , quemadmodum
fieri consuevit , indies majores atque atro-
ciores evadant ? Nemo ita cæcus , qui non
arbitretur , si leves quidem , sed multiplices,
supremæ Majestatis sumique benefactoris
contemptus non vulgarem indignationem
promerentur , intolerabilem eidem fore of-
fensam , iram concepturum imensam , si con-
temptus hujusmodi & plurimi sint , & cum
injuriõsa Dei offensa singuli conjuncti , &
infidelitas , sæpissimè renovata , non circa
minima dona & mandata , sed circa pretio-
sissima neglecta beneficia , & gravissimas le-
ges violatas versetur. Finge terreni Princi-
pis servum vilissimum à suo domino citra
meritum innumeris favoribus fuisse hono-
raturum , hisque ultrò sæpius oblatis ad fide-
le servitium provocatum. Si hæc dona re-
pudiet , ea contemptim habeat , iis in dede-
cus Principis abutatur , quâsque in gratitu-
dinis argumentum leges observare jussus e-
rat , temerè transgrediatur , atque infidelis ,
non semel iterumque , sed centies depre-
hendatur : an non Principem tantò acer-
biùs sensurum putas , quantò beneficia ma-
jora contulit ? Nunquid eò vehementiùs ad-
versus

versus ingratum concitabitur, quò crebriùs expertus est infidelem? *Conclusio.* Aut fortè folius Dei Gratiaè obsequium non merentur? Num istarum tantùm neglectus injuriam non efficit? An frequentissimè in ipsius contemptum usurpatæ iram non provocabunt? Tot tantásque infidelitates ac contumelias sapientissimus Deus solus non sentiet? justissimus non irascetur, accendetur, exasperabitur? &c. *Argumentum istud cum sequente hoc vel simili modo connecte:* Quis nisi insanus hoc sibi imaginetur? Quodsi verò ad iracundiam ipsum æquissimo jure concitant, etiam ad pœnas instigabunt. Tum eodem modo sequentis argumenti argumentationem amplifica, ejúsque Assumptioni probationem adde, sicut in hoc priore intextam aliquam notabis.

CAPUT XV.

De Thesi, Hypothesi, & Loco communi.

I. **Q**uis est modus amplificandi per *Thesin* Thesis & Hypothesis. & *Hypothesin*? Resp. Suppositis hîc illis, quæ de utraque supra dicta sunt, facilis & copiosus est modus dilatandi, si Hypothesin aliquam, seu propositionem particularem traducamus ad *Thesin*, seu propositionem